

Valitut

Topi E. Timonen (Sodankylän elokuvajuhlien katalogiesittely, 2025)

Kuvassa: Jessica Grabowsky ja Jakob Öhrman

Jo aikaisemmillä ohjaustöillään kotiseutunsa Pohjois-Ruotsin kuvaajana profiloitunut Jon Blåhed kulkee kohti entistäkin kunnianhimoisempaa ilmaisua *Valituissa*. Kyseessä on ensimmäinen meänkielinen elokuva, ja se kurkistaa historiankirjoituksessa vähäiselle huomiolle jääneisiin asioihin.

Filmi sijoittuu 1930-luvun Tornionlaaksoon. Valtaosa asukkaista ei puhu ruotsia, ja oma kieli muodostaa yhteisön jäseniä toisiinsa yhdistävän siteen, osan identiteettiä. Jälkikolonialistisesta näkökulmastaan huolimatta elokuva ei esitä vuosisadan takaista elämäntapaa yksipuolisen positiivisesti. Kielikysymyksen ohella toiseksi pääteemaksi nousee korpelalaisuus, polarisoiva hengellinen liike, joka leviää kansan parissa. Uskonasiat nostetaan tiivistunnelmaiseen tarkasteluun osana identiteettipoliittista selviytymiskertomusta.

Eturivin suomalaisnäyttelijöiden tähdittämä verevä draama on esimerkki siitä, etteivät maailmasta ole kiinnostavat elokuva-aiheet loppuneet – kunhan joku vaan kaivaa ne esiin historian hämärästä.